

A HTMT HÍREI

Kiúrták a Délvidékért ösztöndíj pályázatokat

A Délvidékért Kiss Alapítvány ösztöndíjpályázatot ír ki délvidéki magyar kutatók magyarországi kutatóhelyeken végzendő tudományos munkájának támogatására. A tudományterületet az alapítvány nem korlátozza, tehát mindhárom nagy tudománycsoport (az élő és az élettelen természettudományok, valamint a társadalomtudományok) területéről várja a jelentkezőket. A pályázatokat 2021. április 12-től 2021. május 13. 14 óráig, az Akadémiai Adattárhoz kapcsolt Délvidékért pályázati rendszeren keresztül kell benyújtani az alábbi linkeken...” Forrás: MTA.hu: [teljes cikk >](#)

MTA Pedagógus Kutatói Pályadíj

A közoktatásban gyakorló, vagy külföldi intézmény esetén, magyar nyelven oktató pedagógusok pályázhatnak olyan tudományos munkával (monográfiával, nagyobb terjedelmű tanulmánnyal, kísérleti eljárási eredménnyel, forráskiadvánnyal stb.), amelynek hozama tényleges előrelépést jelent az adott kérdéskör alaposabb tudományos feltárása terén...” Forrás: MTA.hu: [teljes cikk >](#)

Konferencia: Válság, változás, perspektívák

A Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem Csíkszeredai Kara, Humántudományok Tanszékének Kultúraközi Kölcsönhatások Kutatóközpontja és a KAB háromnyelvű online konferenciát szervez Válság, változás, perspektívák / Crize, schimbări și perspective / Crisis, Change and Perspectives címmel, 2021. április 16–17 között. A válság folyamatosan változó világunk állandó összetevője, társadalmi rendszerek működésének szükségszerű velejárója. Mindazonáltal, az utóbbi időszak történései, nagyléptékű változásai – túlnépesedés, háborúk, társadalmi krízisek, politikai rendszerváltások, természeti-társadalmi egyensúlyfolyamatok megbomlása, illetve legújabbban a pandémia – felerősítették az egyetemes válságtudatot. A problémakör széleskörű aktualitására rezonálva, de a bölcsészettudományok szűkebb kereteire hangolva, konferenciánk azoknak a témáknak és kérdéseknek kíván fórumot teremteni...” Forrás: Kab.ro: [teljes cikk >](#)

Konferencia: Test – hatalom – intézmény. A színházi nyilvánosság szerkezetváltozásai

A KAB Színháztudományi Szakbizottságának rendezvénye: 2021. április 16-án online konferenciát szervez a THI kutatócsoport. A kutatások főként az (erdélyi) magyar színházi gyakorlat kevésbé kutatott területét kívánják feltérképezni: a 20. századi erdélyi magyar színház intézményes szerkezetének változásait, hatalom és művészet viszonyát, illetve azt, hogy ebben az intézményes keretben hogyan történik a test színházi „gondozása”...” Forrás: Kab.ro: [teljes cikk >](#)

SZERBIA/VAJDASÁG

Videó: Fehér Ferenc szobránál emlékeztek Újvidéken a költészet napja alkalmából

Megkoszorúzták Fehér Ferenc mellszobrát a magyar költészet napja alkalmából Újvidéken. A költő nevét viselő téren lévő szobornál mások mellett a Magyar Nemzeti Tanács, a Vajdasági Magyar Szövetség, a Magyar Szó Lapkiadó Kft. és a Forum Könyvkiadó Intézet képviselői helyezték el az emlékezés virágait. [...] A költészet napjáról emlékeztek meg Horgoson és Magyarokán is. Mindkét helyszínen utcai kiállítást hoztak létre, ahol zsinórokra aggatták a gyerekek, illetve a helyiek a kedvenc verseiket...” Forrás: Pannonrtv.com: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

Könyvtár a szabadban

Szabadtéri irodalmi esteket, koncerteket és más kulturális eseményeket szervez az elkövetkező időszakban a Szabadkai Városi Könyvtár. A Könyvtár a szabadban elnevezésű rendezvényekre a palicsi könyvtár mögötti parkban kerül sor, hétfőként - mondta el Dragan Rokvić, a szabadkai intézmény igazgatója. A park rendezése után más szabadkai intézményekkel közösen szerveznek különböző kulturális eseményeket gyerekeknek és felnőtteknek egyaránt. Ma, az első foglalkozáson, Palics történelméről hallhattak előadást a résztvevők...” Forrás: Pannonrtv.com: [teljes cikk >](#)

Csuvik Viktor programtervező informatikus újításával elnyerte a Szegedi Tudományegyetem Innovációs Díját

A programozás automatikus javítására talált új típusú megoldásával Csuvik Viktor adai programtervező informatikus 2020-ban elnyerte a Szegedi Tudományegyetem Innovációs díját. Ezt azok a hallgatók és kutatók érdemelhetik ki, akik munkájuk során olyan tudományos eredményt, innovatív megoldást dolgoztak ki, amely szellemi alkotásnak minősül és üzleti szempontból is hasznosítható lehet. Csuvik Viktor szeptembertől PhD-hallgató a SZTE-en, ahol tanulmányai mellett gyakorlatvezetői feladatokat lát el, valamint tagja a mesterséges intelligencia kutatócsoportjának, hivatalos nevén az MTA-SZTE Mesterséges Intelligencia Kutatócsoportnak. Csuvik Viktor az Innovációs Díjat a Szoftverhibák automatikus javítási lehetőségeinek tovább alakítása című TDK-dolgozatával érdemelte ki, a munkájában a témavezető dr. Vidács László volt. A program az ún. genetikus algoritmus alapján működik [...] A lényeg, hogy ezeken az egyedeken különböző mutációs operátorokat alkalmazunk. Ezeket a mutációs operátorokat úgy kell elképzelni, hogy ezek egy kicsit módosítják az eredeti programot...” Forrás: [Magyarszo.rs: teljes cikk >](#)

Hetvenötödik születésnapját ünnepli a Hét Nap vajdasági magyar családi magazin

Hetvenöt évvel ezelőtt, 1946. április 5-én jelent meg a 7 Nap első száma. A születésnap kapcsán László Edit igazgatóval és Tóth Livia fő- és felelős szerkesztővel beszélgettünk. [...] Az egyik elképzelésünket Perisity Irma Sorsok, emberek című sorozata ihlette, amely már húsz éve jelenik meg, és nagyon közkedvelt az olvasóink körében. Arra kértük a szerzőt, hogy az ünnephez kapcsolódva válasszon ki hetvenöt írást, ami igen nehéz feladat. A másik kiadványunk Orosz Ibolya emlékére készül. Ami szintén készülöben van, az egy újabb kiadvány a Hét Nap történetéhez. A hetilap fennállásának 25. évfordulójára Pénteki találkozások címmel jelent meg egy kötet, a 40. évfordulóra pedig Petkovics Kálmán írt egy alapos, átfogó könyvet A 7 Nap útja címmel. Mivel az utóbbi 35 év még nincs feldolgozva, ezért erre a feladatra dr. Mészáros Zoltán történészt, az MTA külső köztestületének tagját, lapunk külömmunkatársát kértük fel...” Forrás: [Magyarszo.rs: teljes cikk >](#)

Videó: Csütörtök esték – másképp Pesti Attila építész

A Vajdasági Magyar Művészeti díjjal kitüntetett szakember beszélt az építészet kettős oldaláról, a vízió és a ráció elegyéről, az örömből épített házakról és arról, hogy ő maga inkább felfedezőnek tartja magát, aki kíváncsi az életre és közben házakat tervez. Kedvence a neoszürrealizmus. Pesti Attila nemcsak épületeket, de tárgyakat is tervez, a művészet pedig szerinte a mindennapi inspiráció forrása...” Forrás: [Pannonrtv.com: teljes cikk >](#)

Interjú: Lócsei Ilona szerkesztő, újságíró, a Tamási Áron Székely-Magyar Művelődési Egyesület titkára

Március 15-e alkalmából a közösségért végzett munkájukért a Magyar Arany Érdemkereszt polgári tagozata elismerésben részesült délvidékiek között Lócsei Ilona szerkesztőt, riportert, újságírót, a hertelendyfalvi Tamási Áron Székely-Magyar Művelődési Egyesület titkárát is köszönhetjük. Az embert, akit szerzteágazó, továbbá a magyar identitást megőrző és közösségformáló tevékenységét elismerve, illetve méltatva 2017 januárjában a Vajdasági Magyar Művelődési Szövetség is díjazott...” Forrás: [Hetnap.rs: teljes cikk >](#)

Interjú: Özvegy Károly, a szabadkai Grafoprodukt nyomda tulajdonosa

Magyar Arany Érdemkereszttel tüntették ki Özvegy Károlyt, a szabadkai Grafoprodukt nyomda tulajdonosát, a délvidéki magyar kultúra támogatását és a vajdasági magyar szerzők kötetének megjelentetését elkötelezetten szolgáló, több évtizedes munkája elismeréseként. Özvegy Károly eredetileg közgazdásznak tanult, de már gyerekkora óta megszállottja a könyveknek. Elvárásolta a könyvkötészet tudománya, a sors pedig úgy hozta, hogy nyomdatulajdonos lett. Nem igazán jellemző, hogy nyomdaipari tevékenységgel foglalkozó személy kapjon meg egy ilyen rangos kitüntetést. [...] Igyekeztem hozzájárulni, hogy Vajdaságban minél több magyar könyv jelenjen meg. Sok esetben előfordult, hogy úgy adtunk ki egy kötetet, hogy csak az előállítási költségek lettek megfizetve. Sokat segítettem a művészeknek, íróknak, alkotóknak. A milosevići korszakban arra készítették a nyomdákat, hogy öncenzúrát gyakoroljanak. Egyes folyóiratok megjelenése akkor kritikus volt, ilyen volt a Bácsország, mert ebben olyan, az itteni magyarság történelmét bemutató cikkek is megjelentek, amelyek az akkori rezsimit nem éppen kedvező színben tüntették fel...” Forrás: [Hetnap.rs: teljes cikk >](#)

Interjú: Szabó-Hangya Teréz Magyar Arany Érdemkereszttel kitüntetett újságíró, szerkesztő

A magyar közösséget hitelesen bemutató, több évtizedes újságírói és szerkesztő-riporter tevékenysége elismeréseként Áder János, Magyarország köztársasági elnöke március 15-e alkalmából Magyar Arany Érdemkereszttel tüntette ki Szabó-Hangya Teréz újságírót, szerkesztőt, a Pannon RTV nyugalmazott megbízott főszerkesztőjét, a Szabadkai Magyar Rádió szerkesztő-riporterét. Szabó-Hangya Teréz egyben hitoktató, a Keresztény Értelmiségi Kör alelnöke, a Keresztény Értelmiségi Kör szabadkai elnöke,

akivel a rangos elismerés kapcsán a kezdetekről, valamint pályafutása meghatározó momentumairól beszélgettünk...” Forrás: Magyarország.rs: [teljes cikk >](#)

Kötet: Képes album jelent meg a Délvidék visszatéréséről

A legutóbbi ország gyarapítás kerek évfordulójára rendhagyó képes emlék-albummal rukkolt elő Babucs Zoltán hadtörténész. A magyar hadsereg 1941. nagypéntekén – ami akkor április 11-ére esett – lépte át a volt magyar–jugoszláv határt, hogy fennhatósága alá vonja Bácskát, Muravidéket, a Muraközt és a Baranya-háromszöget. A „magyar világ” újralesztése nem ment olyan zökkenőmentesen, mint korábban Erdélyben, s ezt Babucs Zoltán könyve a dokumentumértékű fotók és a visszaemlékezések erejével is bizonyítja. Mert képzeljük csak el azt a pillanatot, amikor a magyar katona először hallja a „csetnik” szót, és látja a rémületet szerb fegyverroportás közben a délvidéki magyarokon. Ilyen történetekről is olvashatunk a „Vártunk, jöttetek!” című albumban...” Forrás: Erdon.ro: [teljes cikk >](#)

Megjelent a dr. Szász Pál tanulmányi ösztöndíj idei pályázati felhívása

Megjelent a Miniszterelnökség Nemzetpolitikai Államtitkárságának idei pályázati felhívása a dr. Szász Pál tanulmányi ösztöndíjra, amelyre külföldi magyar jogászhallgatók jelentkezését várják – közölte Potápi Árpád János nemzetpolitikáért felelős államtitkár. A pályázat célja a külföldi magyarság jogi gyarapodásának elősegítése. [...] Hangsúlyozta: „Kiemelten fontos, hogy a határon túli magyar közösségek minél több jól képzett, a nemzet iránt elkötelezett, a magyar és a többségi állam jogrendjét és szaknyelvét egyaránt ismerő fiatal jogással rendelkezzenek.” Idén 30 kiemelten tehetséges jogászhallgatót tudnak támogatni: Erdélyből 10, Felvidékről 7, Vajdaságból 6, Kárpátaljáról 3, Horvátországból 1, Muravidékről 1, a diaszpórából pedig 2 diákot...” Forrás: Hetnap.rs: [teljes cikk >](#)

UKRAJNA/KÁRPÁTALJA

Felmérés: Az ukránok több mint fele otthon oroszul beszél

Az ukránok több mint fele otthon az orosz nyelvet használja. Ezt bizonyítják a Szociális Monitoring Központ által idén március 24-31. között végzett szociológiai felmérés eredményei. A tanulmány szerzői megjegyzik, hogy a válaszadók 51,3%-a használja az orosz a családjával (otthon) folytatott beszélgetések során. Ugyanakkor 10,3%-uk kizárólag oroszul beszél, főleg oroszul 14,1%-uk, ukránul és oroszul egyaránt 26,9%-uk, azaz hazánk lakóinak több mint egynegyede beszél oroszul – írja az Ukrajinszki Novini hírportál...” Forrás: Karpinfo.net: [teljes cikk >](#)

Behívásoktól félnek a kárpátaljaiak a háborús fenyegetés miatt

A Magyar Nemzet cikkírója a kárpátaljai magyarok aggodalmairól közölt cikket, akik attól tartanak, hogy a magyar fiatalok is behívót kaphatnak az ukrán hadseregbe, miután ismét kiújultak a harcok az ukrán és a szeparatista csapatok között Donyeck térségében. Folyamatos az eskaláció veszélye az olyan, csupán félig „befagyott” konfliktusok esetén, mint a kelet-ukrajnai, ahol a harci cselekmények ugyan csekély intenzitásúak, de állandóak” – nyilatkozta a lapnak Kosztur András, a XXI. Század Intézet vezető kutatója. [...] A Kárpáti Igaz Szó, ungvári székhelyű lap múlt heti beszámolója szerint Donyeck és Luhanszk szakadárók által ellenőrzött területei újabb négyszáz fiatal kényszerítenek sorkatonai szolgálatra, és Kijev is meghirdette a tavaszi behívást, aminek következtében tizennégy ezren kezdik meg szolgálatukat az Ukrán Fegyveres Erőkben...” Forrás: Ma7.sk: [teljes cikk >](#)

Kárpátalján 17 iskolának nincs internet hozzáférése

A koronavírus-járvány miatt bevezetett intézkedések következtében jelenleg Ukrajnában 4882 oktatási intézmény tért át a távoktatásra, az országban lévő közel 15 ezer iskolából. Ennek ellenére sok gyermeknek nincs internet hozzáférése otthon, illetve digitális eszköz sincs biztosítva a tanuláshoz, közli a TSN. Az 1+1 tévécsatorna egyik adásában az oktatási miniszterhelyettes arról beszélt, hogy remélhetőleg május végéig minél több iskolát kinyitnak. Mivel ez fontos a gyermek szocializációja és a tanár–diák közötti kapcsolat érdekében. Andrij Vitrenko hozzátette, a távoktatás csak kiegészítő segítség ebben a nehéz helyzetben, a hagyományos oktatást semmi sem pótolja...” Forrás: Kiszo.net: [teljes cikk >](#)

Videó: Költészet nap a beregszászi magyar színházban, az utcán és a világhálón

A beregszászi magyar színház a karantén miatt nem játszhatott a költészet napja előtt, ezért ebből az alkalomból az egyik közösségi portálon videót tettek közzé a nézők számára. Ebben Vári Fábrián László kötő három verséből idéznek. Ezáltal tisztelegve a költészet

napja és a nemrég Kossuth-díjjal elismert kötő munkássága előtt. [...] Lelkes irodalomkedvelő fiatalok versbe borították Beregszászt április 11-ére, a magyar költészet napjára. A kezdeményezésről a Facebook közösségi oldalon létrehozott csoportjukban olvashatunk. Klasszikus magyar költők és kárpátaljai kortárs szerzők verseiből egyaránt találunk idézeteket a városi köztereken, az intézmények falán vagy kapuján. [...] A Pro Cultura Subcarpathica (PCS) civil szervezet rendhagyó módon emlékezett meg a költészet napjáról április 11-én. A civil szervezet minden évben Vers a téren címszó alatt szervez költészetnap flashmobot Beregszász főterén...” Forrás: Karpat.ua: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#) [teljes cikk 3 >](#)

Interjú: Megrázó film készült a tiszai szeméthyelzetről

Megdöbrentő, elgondolkodtató – ezek a jelzők juthatnak eszébe annak, aki megnézi Ljasuk Dimitry A Tisza nevében című, 8 nyelven – ukrán, román, szerb, szlovák, orosz, angol, német és magyar – feliratozott filmjét. A majd egyórás dokumentumfilm négy országban, Ukrajnában, Magyarországon, Szerbiában és Romániában forgatták, a probléma ugyanis nem csupán egy nemzetet, hanem a Kárpát-medence összes országát érinti. A film tíz szereplő érzéseinek és személyes példáján keresztül, különös érzékenységgel mutatja be a környezetszennyezés határokon átívelő problémáját. Egy hét leforgása alatt már több mint 170 ezren látták a YouTube-on az anyai ágon magyar, apai ágon ukrán származású magyarországi természetfilmes, környezetvédelmi aktivista egyszerre felemelően gyönyörű és elborzasztó képsorait. [...] Egy évvel ezelőtt forgattam ott, azóta sem történt semmi, a szemetet továbbra is oda hordják – mondja. – A szeméttelép rendkívüli veszélyforrás, egy özvívzserű esőzés utáni áradás a folyóba moshatja a több ezer tonna szemetet...” Forrás: Kiszo.net: [teljes cikk >](#)

ROMÁNIA/ERDÉLY

Már a kérdés is rossz volt? Ezért fél minden második román Erdély visszacsatolásától

Megszólalt a Válasz Online-ban Vörös Szabolcs és az INSCOP közvélemény-kutató intézetnek a nemzeti elfogultsággal kapcsolatos felmérése keltette hatalmas sajtóvisszhang kapcsán annak igyekezett utánajárni, mi lehet annak az oka, hogy a kutatás szerint „minden második román attól tart, hogy Magyarország el akarja csatolni Erdélyt.” Az INSCOP cég alapító igazgatója, Remus Ștefureac mellett a riasztó kép árnyalása érdekében megkeresett egy magyar és egy román szociológust is. Toró Tibor, a Sapientia kolozsvári karának kancellárja, az MTA külső köztestületének tagja egyebek mellett elmondta, hogy miközben „a román önkép az, hogy elégséges jogot biztosítanak a kisebbségeknek”, a magyarokkal szembeni negatív román attitűd fő oka, hogy „a tankönyvekben a magyarok a fő ellenség, soha nem tűnnek fel jó színben – se a magyarok, se a kisebbség. [...] Az INSCOP-kutatás kapcsán az volt az érzésem, mintha egy nemzeti konzultációt olvasnék, főleg a kisebbségi jogokról szóló kérdés miatt, ami önmagában értelmezhetetlen, mert annyira tág fogalom. Meglátjuk, hogy fog ez átrendeződni most, hogy van gazdája a témának.” [...] Claudiu D. Tufiș, a Bukaresti Egyetem Politikatudományi Karának oktatója értetlenkedésének ad hangot amiatt, hogy a vonatkozó kutatás összesített két témát, ráadásul köztük szembeötlő az ellentmondás...” Forrás: Maszol.ro: [teljes cikk >](#)

Román–magyar szószedetek készültek fakultatív magyar oktatásban részt vevő diákok számára

Román–magyar szószedetek készültek román nyelven tanuló magyar kisiskolások, általános iskolások számára – tájékoztatta a Krónikát a Bálványos Intézet. A tanügy minisztérium a fakultatív oktatás által lehetőséget biztosít ezeknek a diákoknak, hogy heti rendszerességgel anyanyelv és irodalmat tanulhassanak. A Bálványos Intézet 2018-ban azzal a céllal indított kutatást, hogy feltérképezze a fakultatív magyartanítás helyszíneit, adatot gyűjtsön arról, hogy miként valósul meg helyi szinten, illetve milyen intézményes feltételek és diskurzusok övezik a megjelenését. 2020-ban az Intézet gondozásában megjelent az „Örültünk, hogy van egy táblánk, egy krétánk, meg ahova beüljünk...” című kiadvány, amely a kutatás eredményeinek szintetizáló bemutatását tartalmazza. [...] A tanárok egyedüllétérzésének és feladattal szembeni bizonytalanságának egyik oka, hogy általában elszigetelve végzik munkájukat, nem ismerik azokat a kollégáikat, akik a magyart fakultatívként oktatják, a tapasztalatcserének, valamint a problémák kibeszélésének nincsenek meg a szükséges fórumai” – derül ki a Bálványos Intézet kutatásából. További nehézséget jelent a fakultatív magyar oktatás számára készült tantervek és segédanyagok hiánya...” Forrás: Kronikaonline.ro: [teljes cikk >](#)

Politikum: Iskolánév változtatás Szatmárpálfalván

Szatmárpálfalva község relatív többségben lévő magyarsága tehetetlenül nézi, amint Zenoviu Bontea liberális polgármester sorra hozza meg etnikailag megosztó intézkedéseit annak ellenére, hogy a magyarellenes lépések már a parlament plénuma elé is eljutottak. [...] Teljesen természetesnek és helyénvalónak tekinti Szatmárpálfalva polgármestere, hogy magyarról románra cserélik a községhez tartozó Ombod iskolájának névadóját. Zenoviu Bontea állítja, semmi baja a magyarokkal, ellenben a lapunknak adott nyilatkozata mögül kilóg a lóláb. Az ötezer lelkes, 48 százalékban magyarok lakta szatmári község liberális (PNL) elöljáró kezdeményezésére a település képviselő-testülete nemrég a Soltész János egykori helyi református lelkészről elnevezett ombodi általános iskolát Ion Barbu matematikus nevére keresztelte át, bár utóbbinak semmi köze a javarészt magyarok lakta településhez. [...] A második mandátumát taposó Ze-noviu Bontea a Krónika megkeresésére leszögezte, a névváltoztatás teljesen törvényesen

történt, azt jóváhagyta az oktatási intézmény igazgatótanácsa, majd a község képviselő-testülete is...” Forrás: Kronikaonline.ro: [teljes cikk > teljes cikk 2 >](#)

Így ünneplik a magyar költészet napját Erdélyben

Ebben az évben is megemlékeznek a nagyobb Hargita megyei városok a magyar költészet napjáról. Székelyudvarhelyen az Evilági együttes Pilinszky János műveiből összeállított műsorával, Csíkszeredában online szavalóversennyel tisztelnek a magyar költészet jelesei előtt. [...] A fiatal erdélyi költők több rendezvény főszereplői lesznek hétvégén a magyar költészet napja apropóján. [...] Verset mondani vagy éppen énekelni különleges, példamutató és hasznos cselekedet, a költemények által érzéseket közvetíthetünk és önmagunk megismerésében is segítenek – vallják a magyar költészet napja alkalmából szervezett csíkszeredai versmondó versenyek rendszeres résztvevői és szervezői. [...] A Bukaresti Magyar Kulturális Intézet Facebook-oldalán közvetít műsort: a 20. századi magyar irodalom egyik legjelentősebb költője születésének 100. évfordulója kapcsán Pilinszky János ars poétikája, személyisége, szellemi öröksége előtt tiszteleg...” Forrás: Maszol.ro: [teljes cikk > teljes cikk 2 > teljes cikk 3 > teljes cikk 4 >](#)

ADHD-képzés marosvásárhelyi szakembereknek

Az ADHD (hiperaktivitás és figyelemzavar) esetén alkalmazható legújabb terápiás lehetőségekkel ismerkedhettek meg a szakemberek azon a képzésen, amelyet március elején szervezett a marosvásárhelyi Srita Egyesület és a Bíbola Fejlesztő- és Képzőközpont a Bethlen Gábor Alap támogatásával. Az online képzést dr. Csiky Miklós gyermekgyógyász, gyermekpszichiáter, a magyarországi Bethesda Gyermekkórház ADHD Ambulanciájának orvosa, a téma szakértője tartotta. [...] Vargancsik Iringó szociálpszichológus lapunknak elmondta, két évvel ezelőtt sor került Marosvásárhelyen egy ADHD tematikájú konferenciára, amely nyomán létrejött itt, a megyeközpontban egy ADHD munkacsoport. Dr. Csiky Miklós, a téma szakértője szerint a hiperaktivitás és figyelemzavar (Attention Deficit and Hyperactivity Disorder) jellemzői a nagymértékű figyelmetlenség, nyugtalan és impulzív magatartás, illetve a pszichológiai fejlődés károsodása. A tünetegyüttes általában kora gyermekkorban jelentkezik, 5 éves kor előtt...” Forrás: E-nepujtag.ro: [teljes cikk >](#)

IX. Jogász Esettanulmány-verseny

A Jogász Esettanulmány-versenyt, ami idén ünnepli 9. születésnapját, a tavalyi évhez hasonlóan online tartanak meg. Az esemény veszi a hangulatából, de a világhálóknak köszönhetően lehetőségük lesz olyan diákoknak is versenyezni, akik nem Kolozsváron élnek. A verseny főszervezőjét, Vadadi Tekla Annát kérdeztük róla. Hogyan kell elképzelni egy jogász-esettanulmány versenyt? – Egyetemi éveink alatt a tanulás és a szórakozás természetesen szerves részét képezi az életünknek. Bár a tanulás már önmagában is elég nagy kihívás, az egyetemisták nagy része mégis kapható a megmérettetésekre. [...] A Mikó Imre Jog- és Közgazdaságtudományi Szakkollégium szervezésében 2013 tavaszán startolt el a Jogász Esettanulmány-verseny, amely az egyetlen romániai, magyar joghallgatóknak szervezett egyéni ilyen verseny. [...] Az előző években 46 személy volt a legtöbb, aki részt vett rajta. Idén, az eddigi jelentkezések alapján, meghaladtuk a 35 főt...” Forrás: E-nepujtag.ro: [teljes cikk >](#)

Interjú: László László a békés szilágysági magyar–román viszony elősegítéséről

László László történész, tankönyvek szerzője, fordítója szerteágazó tevékenységgel próbálja elősegíteni a békés magyar–román együttélést. A Vincze Zoltánnal közösen írt, A romániai magyar nemzeti kisebbség történelme és hagyományai című, hat-hetedik osztálynak szánt magyarságtörténelem-könyvből közel húsz éven keresztül generációk ismerték meg múltunk fontos eseményeit, nagy alakjait. Helytörténészként is tevékenykedik, illetve Zilahon, szórványtérsgében élve kiemelten foglalkozik a magyar–román kapcsolatokkal. [...] László László szerint Szilágy megyében is lehet magyar vonalon tenni, tevékenykedni, sőt meglátása szerint még inkább kell tenni, mint például Székelyföldön. Véleménye szerint mindkét „irányba” kell kommunikálni, de a románok felé hangsúlyosabban, nekik gyakran nagyobbak a hiányosságai, több téves berögződésük van – ami azért lehetséges, mert az előző rendszer „nacionalista-kommunista” szellemiségű tankönyvei komoly hatással voltak sok generációra, melyek néha hajlamosak tovább is örökíteni ezeket az „eszméket”. A történész azt is elmesélte, hogy az elmúlt 20-30 évben egyre nagyobb a szakmai érdeklődés a régió iránt, a kilencvenes évek óta folyamatosan születnek falumonográfiák (Magyari Miklós történész volt ennek az egyik úttörője), szaktudományos és ismeretterjesztő cikkek, tanulmányok a térség településeiről, viszonyairól...” Forrás: Kronikaonline.ro: [teljes cikk >](#)

Gyász hír: Zsehránszky István újságíró, lapszerkesztő

Elhunyt hétfőn Bukarestben, életének 78-ik évében Zsehránszky István újságíró, lapszerkesztő. Zsehránszky István újságírói pályájának utolsó éveiben az Új Magyar Szó Kisebbségben című havi mellékletének szerkesztője volt. A napilap 2012-es megszűnése után évekig a Maszol.ro Kisebbségben című rovatát gondozta. 1999-től nyugdíjazásáig előbb igazgatóként, majd főtanácsosként az Etnikumközi Kapcsolatok Hivatalában dolgozott. Zsehránszky István Kolozsváron született, a BBTE-n szerzett 1966-ban bölcsészdiplomát, majd rövid illyefalvi tanárkodás után a sepsiszentgyörgyi Megyei Tükör szerkesztőségében kezdte

újságírói pályáját. Színházi őrjárat címmel hatrészes interjúsorozatot készített Csáky Zoltánnal közösen a romániai magyar színházak helyzetéről. 1995-től színházi rovata volt a Román Rádió bukaresti magyar nyelvű műsorában, ugyanitt 2006-tól a Rádiószínház rovatvezetője. Éveken át magyar nyelvű tankönyveket szerkesztett. Külső munkatársként politikai kommentárjaival, interjúival a napi- és hetilapok oldalain is jelen volt...” Forrás: Maszol.ro: [teljes cikk >](#)

Gyászír: Haszmann Pál Péter népművész, múzeumvezető

Súlyos betegség után, életének 79. évében elhunyt szombaton Haszmann Pál Péter népművész és helytörténész, a háromszéki csernátoni falumúzeum nyugalmazott vezetője – adta hírül internetes kiadásában a Háromszék című sepsiszentgyörgyi újság. Haszmann Pál Péter 1942. augusztus 12-én született Alsócsernátonban. A mezőgazdasági középiskolát Kézdivásárhelyen, a líceumot Szászrégenben végezte. 1971-től a kézdivásárhelyi céhtörténeti múzeum alkalmazottja, 1973-tól nyugdíjba vonulásáig a Székely Nemzeti Múzeum részlegeként működő csernátoni Haszmann Pál Múzeum vezetőjeként dolgozott. 2008-ban rövid ideig az RMDSZ színeiben parlamenti képviselő is volt...” Forrás: Kronikaonline.ro: [teljes cikk >](#)

Kötet: Léphaft karikatúrák körülírva

Most jelent meg a Székelyföldi Magyar Újságírók Egyesületének kiadásában, a háromszéki Illyefalván a Gúnyhatár, Léphaft karikatúrák körülírva című kötet. Léphaft Pál 52 karikatúrája mellé 52 újságíró, alkotó írt rövid szösszenetet. Ezek a magyar tollforgatók – Bécstől, Lendván, Pozsonyon, Budapesten, Marosvásárhelyen, Ungváron át egészen Sidney-ig – egy-egy karikatúrával kapcsolatos gondolataikat, impresszióikat vetették papírra. Természetesen vajdasági szerzők írásai is szép számban szerepelnek a könyvben. [...] A derű magvait kívánjuk elszórni ezzel a Karikatúristát és 52 szerzőt bemutató, felvonultató kötettel, mert hisszük, hogy jó talajba hull a mag, gondolatot növeszt, gyökeret erősít és gyümölcsöt hoz: az együvé tartozást erősíti – fogalmaz az Előszösszenet szerzője, Ambrus Attila...” Forrás: Magyarszo.rs: [teljes cikk >](#)

SZLOVÁKIA/FELVIDÉK

Felmérés: A távoktatás legnagyobb buktatója a szocializáció hiánya

A távoktatás legnagyobb hátránya a szocializáció hiánya – derül ki az IVO társadalomkutató intézet legújabb felméréséből. A szakértők szerint nagy kihívást jelent az is, hogy a diákok nagy része nem rendelkezik alapvető informatikai ismeretekkel. A társadalomkutató intézet csütörtökön ismertette a közvélemény-kutatás eredményeit, melyekből egyértelműen kiderül – a felső tagozatos diákok számára a legnagyobb problémát a közösség hiánya jelenti. A megkérdezett szülők 78%-a nagy gondnak tartja, hogy megszűnt gyermekük személyes kapcsolata a barátaikkal, az osztálytársaikkal és a kortársaikkal, így gyakran érzik magukat magányosnak. A szakkörök, sport- és különböző iskolai versenyek eltörlését a megkérdezett szülők háromnegyede égető problémának tartja. Ezzel szorosan összefügg, hogy a szülők 75%-át aggasztja a tény, hogy gyermekük a számítógép előtti üldögéléssel tölti szabadideje nagy részét. Hodosy Ferenczi Mária, a dunaszerdahelyi Pedagógiai-Pszichológiai Tanácsadó és Prevenációs Központ pszichológusa lapunknak elmondta, a távoktatás során szinte minden korosztállyal kapcsolatban problémákat jeleznek a szülők...” Forrás: Ujszo.com: [teljes cikk >](#)

Közvélemény kutatás: A magyar párt bejutna a parlamentbe

Ha április elején tartották volna a parlamenti választásokat, Peter Pellegrini pártja, a Hlas nyert volna a szavazatok 22,3 százalékával. A magyar pártok egyesülésével létrejött Szövetség (Aliancia) elérte volna az 5%-os küszöböt, így bejutott volna a parlamentbe. (Összehasonlításképp: a februári Focus-felmérésen az MKP-t 3,5%-on míg a Híd pártot 2,1%-on mérték, a bejutásra tehát külön-külön nem volt esély. [...] Forró Krisztiánt, az MKP elnökét kértük gyorsértékelésre. [...] Egyszóval az eredmény elégedettségre ad okot, de semmiképpen sem bízhatjuk el magunkat. Ha a magyar közösség népességen belüli részarányát nézzük, még vannak tartalékok...” Forrás: Bumm.sk: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

74 éve kezdődött a felvidéki magyarok kitelepítése

A második világháború után az újjáalakult Csehszlovákiában az 1945. április 5-i kassai kormányprogram a magyarokat és a németeket kollektívan tette felelőssé az ország "felbomlásáért". [...] Online megemlékezést tart ma (2021. április 12-én, hétfőn) 11 órától a Rákóczi Szövetség a YouTube-csatornáján a csehszlovákiai magyarok 74 évvel ezelőtti kitelepítéséről. [...] Április 12-én, hétfőn 14 órától online előadássorozatunk keretében Horváth Attila jogtörténész, az ELTE Állam- és Jogtudományi Karának professzora tart előadást a témához kapcsolódóan – írja a szövetség. [...] Az első transzport a mátyusföldi Diószegről indult. A kitelepítésre ítélt 144 család Nyíregyházára és Bács-Kiskun megyébe került...” Forrás: Ujszo.com: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#) [teljes cikk 3 >](#)

Sikeres petíció: elkezdődött a Duna ágrendszerének mesterséges árasztása

Nagyjából egy éve portálunkon ezzel a címmel jelent meg egy írás, mely a bósi betonszörny miatt a Csallóközről leválasztott Kis-Csallóköz (Nagybodak, Vajka, Doborgaz és környéke) Duna-deltájának megmentésére hívta fel a figyelmet. Tavaly tavasszal, a Pozsonyi Regionális Természetvédelmi Társulás (BROZ), felismerve a helyzet súlyosságát, egy jól átgondolt és kidolgozott petíciót indított azért, hogy a Felvidék területén található szárazföldi Duna-delta utolsó épségben lévő maradványainak megfelelő védelmet biztosítson. E petíciót idén végre siker koronázta, hiszen hosszú évek után először több vizet engednek a Duna ágrendszerébe. [...] Ráadásul a doborgazi áteresztő kapun keresztül az ágrendszerbe juttatott vízmennyiség eddig érvényben lévő maximális értékét 60 m³/s-ról megemelték 90 m³/s-ra. [...] Megfigyeléseink alapján a 90 m³/s vízmennyiség – amit tavaly pár napon keresztül a doborgazi kapun keresztül engedtek – kevésnek bizonyult ahhoz, hogy a délebbi részeken található ágak is feltöltődjenek vízzel. Tegyük gyorsan hozzá, hogy a különbséget akkor érezhetjük igazán, ha megnézzük a régi adatokat. Úgy 40-50 évvel ezelőtt, még a bósi erőmű üzembe helyezése előtt, a vajkai ágrendszeren alacsony vízállás esetén is 240 m³/s víz folyt keresztül...” Forrás: Felvidek.ma: [teljes cikk >](#)

Interjú: Vályi Horváth Erika, fordító, irodalmár

Frissen végzett egyetemistaként annak idején az Új Szóban kezdte pályafutását. Laza, jó humorú kollégának ismertem meg, igazi társasági embernek. Fordítóként – szlovák, cseh és német irodalomból – mintegy 20 kötetet jegyez, 2020-ban ő kapta a fordítói Madách-díjat. Most pedig „új szerelem” van az életében: az irodalomterápia. Vályi Horváth Erikával beszélgettünk. [...] Most pedig a magyar-iskola.sk online oktatásügyi lapnak írok, mert szívemen viselem a magyar iskolák sorsát, az oktatásfejlesztés, az innovatív tudásátadás témáját, valamint a gyerekek olvasóvá nevelésének felelősségteljes feladatát. [...] Min dolgozol most? Pillanatnyilag épp a szakdolgozatomon, amelynek témája a gyerekek hátrányos helyzet iránti érzékenyítése irodalommal...” Forrás: Ujszo.com: [teljes cikk >](#)

Az SZMPSZ értékes online előadásai segítik a felvidéki pedagógustársadalmat

A Szlovákiai Magyar Pedagógusok Szövetsége a járványhelyzetben is folytatja hiánypótló tevékenységét a felvidéki magyar pedagógusok közösségében. „A kollégákkal a jelenlegi helyzetben is szeretnénk tartani a szorosabb kapcsolatot, segítve szakmai fejlesztésüket. Innen jött az online előadások ötlete” – kezdte a Felvidék.ma tájékoztatását Fekete Irén, a Szlovákiai Magyar Pedagógusok Szövetségének elnöke. Az előadássorozat első alkalmára még február végén sor került. Ekkor dr. Kulja András orvos tartott előadást Tények és tévhitek a koronavírusról és az oltásokról címmel a szövetség tagjai számára. A továbbiakban felvidéki magyar szakemberek előadásait hallgathatták meg. A beíratás a SZMPSZ számára is fontos esemény, melyhez számos tevékenységük kapcsolódik. Vár rád az iskola címmel Stérdl Terézia, a közkedvelt felvidéki pszichológus tartott előadást. A kezdeményezés igen népszerűvé vált, az egyes előadásokra több százan regisztráltak és kapcsolódtak be...” Forrás: Felvidek.ma: [teljes cikk >](#)

Gyász hír: Dolnák Erzsébet

Hétfőn, 81. életévében elhunyt a Gróf Széchenyi István Emlékéremmel, Pro Probitate – Helytállásért Díjjal és Magyar Arany Érdemkereszttel is kitüntetett nyugalmazott pedagógus, egykori politikus, Dolnák Erzsébet. Dolnák Erzsébet 1940. május 13-án született Pozsonyligetfaluban. Egészen 1990-ig a lévai Pedagógiai Szakközépiskola pedagógusa volt, majd 1992-ig a Lévai járás tanfelügyeleti hivatalának vezetője. Ezt követően lett az Együttélés Politikai Mozgalom főtársa, oktatáspolitikai alelnöke, mely funkciót 1998-ig, a magyar pártok egyesítéséig töltötte be. 1998 és 2006 között az MKP parlamenti képviselője volt...” Forrás: Parameter.sk: [teljes cikk >](#)

Interjú: Molnár Sándor zsinati főtanácsos, rimaszombati lelkipásztor

A Magyar Arany Érdemkereszt polgári tagozata kitüntetésben részesült a Kárpát-medencei óvodafejlesztési program keretében a felvidéki református magyar óvoda- és bölcsőderendszer megújítása érdekében végzett munkája elismeréseként Molnár Sándor, a Szlovákiai Református Keresztény Egyház zsinati főtanácsosa, a Rimaszombati Református Egyházközség lelkipásztora. Vele készített beszélgetést a Reformata.sk. [...] A felvidéki református magyar óvoda- és bölcsőderendszer megújításában kétszeresen is érintett vagyok. Egyrészt rimaszombati lelkipásztorként – mivel egyházközségünk is bekapcsolódott a programba – egy háromcsoporthoz óvoda építésében és egy öt tantermes kisiskola vásárlásánál, bővítési és felújítási munkálatainál segédkezhettem, másrészt zsinati főtanácsosként egyházunk elnökségének magyar tagjaival és a felkért építészekkel közösen jelenleg is koordinálom az óvodafejlesztési programba bevont összesen 24 helyszín beruházásának és intézményalapításának ügyeit. Szeretném hangsúlyozni, én egy fogaskerek vagyok az egész gépezetben. Rajtam kívül csak a Felvidéken több mint száz lelkes, gondnok, pedagógus vállal konkrét feladatokat a program megvalósításában...” Forrás: Felvidek.ma: [teljes cikk >](#)